

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра обліку та інформаційних технологій у бізнесі

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
науково-педагогічної роботи
ХТЕІ КНТЕУ

 А. В. Катаєв
« 28 » 12 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статистика

(повна назва навчальної дисципліни)

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр
(бакалавр чи магістр)

року набору 2017

галузі знань

07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

073 Менеджмент
(шифр і найменування спеціальності)

напряму підготовки

(шифр і найменування напряму підготовки)

спеціалізації

Менеджмент організацій
(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник Порсюрова Ірина Петрівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)
викладач-стажист кафедри обліку та інформаційних технологій у
бізнесі
(посада повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
обліку та інформаційних технологій у бізнесі

(назва кафедри)

протокол № 5 від 05.12.2018 р.

Зав. кафедри

(підпис)

С. О. Кузнецова

(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 6 від 18.12.2018 р.

Голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш

(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Статистика» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, оволодіння методами статистичного аналізу, формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ.

Предметом вивчення дисципліни «Статистика» є загальна методологія і методика вивчення розмірів та кількісних закономірностей масових суспільно-економічних явищ та процесів.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Статистика» ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін: «Вища та прикладна математика», «Економічна інформатика». Знання, які студенти отримують при вивченні дисципліни, в подальшому можуть бути використані при проходженні практик, написанні курсових та випускної кваліфікаційної роботи.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність використання комунікаційних технологій в менеджменті підприємства;

ЗК 3. Здатність до практики та саморозвитку, працювати самостійно та автономно;

ЗК 4. Здатність діяти з позицій соціальної відповідальності чинного законодавства;

ЗК 6. Здатність до навчання, формування нових ідей.

ЗК 8. Здатність до якісного виконання обов'язків відповідно до норм законодавства, захисту інтересів держави, прав людини, поєднання суспільних, колективних та індивідуальних інтересів;

фахових компетентностей:

ФК 5. Здатність розробляти системи стратегічного, поточного (тактичного) та оперативного контролю торговельної діяльності.

ФК 6. Здатність прогнозувати та планувати цілі діяльності підприємств торгівлі та підрозділів;

ФК 7. Здатність збирати та обробляти первинну інформацію, виявляти загальні тенденції розвитку підприємства;

програмних результатів навчання:

ПРН 4. Знати та розуміти методи збирання, обробки та зберігання інформації в організації.

ПРН 15. Вміти формувати судження щодо оцінювання ефективності торговельної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні. Предмет статистики. Основні поняття та категорії статистичної науки. Статистична сукупність. Одиниця статистичної сукупності та її ознаки. Статистичні закономірності. Метод статистики та статистична методологія. Узагальнюючі статистичні характеристики. Галузі статистичної науки. Завдання статистики в сучасних умовах та її організація в Україні. Права і обов'язки органів державної статистики. Порядок і умови доступу до статистичної інформації. Міжнародні статистичні організації.

Тема 2. Статистичне спостереження. Суть, джерела та організаційні форми статистичного спостереження. Види статистичного спостереження відносно часу реєстрації фактів та повноти охоплення одиниць сукупності. Способи отримання даних. План статистичного спостереження. Мета спостереження. Об'єкт та одиниця спостереження. Програма спостереження. Статистичні формуляри та принципи їх розробки. Організаційні питання плану статистичного спостереження. Органи спостереження. Підготовчі роботи. Засоби забезпечення точності спостереження. Первинний облік та звітність. Види звітності. Основні форми статистичної звітності. Спеціальні статистичні спостереження. Помилки спостереження. Контроль даних спостереження.

Тема 3. Зведення та групування статистичних даних. Суть і завдання статистичного зведення. Особливості зведення матеріалів звітності і спеціально організованого спостереження. Групування як основа наукової обробки даних. Завдання групування та їх значення у статистичному дослідженні. Групувальні ознаки та їх вибір. Типологічні, структурна, аналітичні групування. Прості та комбінаційні групування. Визначення кількості груп та розміру інтервалу групування. Найважливіші групування і класифікації, що застосовуються в статистиці. Основні класифікатори України (КВЕД, УКТ ЗЕД, КФВ, КОФ, РПОУ та інші).

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування. Суть і види узагальнюючих статистичних показників. Принципи побудови узагальнюючих статистичних показників. Огляд основних джерел статистичної інформації та їх загальна характеристика. Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці виміру. Відносні величини. Види відносних величин, техніка їх обчислення та форми виразу. Відносні величини динаміки, планового завдання та виконання плану. Базисні та ланцюгові відносні величини. Взаємозв'язок між окремими видами відносних величин. Суть і умови використання середніх величин. Види середніх величин. Середня арифметична та умови її застосування. Властивості середньої арифметичної. Середня гармонічна і техніка її обчислення. Середня геометрична.

Тема 5. Ряди розподілу та їх аналіз. Поняття ряду розподілу та його елементи. Види рядів розподілу. Форми рядів розподілу: симетричні та асиметричні ряди. Особливості графічного зображення рядів розподілу. Основні характеристики рядів розподілу: середня величина, мода, медіана, квартилі, децилі.

Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Зв'язок суспільних явищ і необхідність їхнього систематичного вивчення. Види взаємозв'язків між явищами. Функції, які використовують при вивченні взаємозв'язків між явищами: лінійна, степенева, гіпербола, парабола. Статистичні методи вивчення зв'язків між явищами. Балансовий метод. Дисперсійний аналіз. Кореляційний аналіз.

Тема 7. Аналіз тенденцій розвитку. Способи обробки рядів динаміки з метою виявлення основної тенденції розвитку: укрупнення інтервалів, спосіб ковзаючих середніх, змикання рядів динаміки, метод аналітичного вирівнювання, вимірювання сезонних коливань (визначення індексів сезонності). Прогнозування на основі рядів динаміки. Інтерполяція та екстраполяція в статистиці.

Тема 8. Індексний метод аналізу. Суть індексів та їх роль у статистико-економічному аналізі. Класифікація індексів. Методологічні принципи побудови індексів. Базисні і ланцюгові індекси. Інденси агрегатної форми. Індекс товарообороту, цін та фізичного обороту. Економічний зміст індексів. Система взаємопов'язаних індексів і визначення впливів окремих факторів. Інденси із змінними і постійними вагами. Середньозважені індекси. Розкладання загального абсолютного приросту за факторами. Аналіз динаміки середнього рівня інтенсивного показника. Інденси структурних зрушень. Інденси Фішера, Ласпейреса і Пааше. Індекс споживчих цін. Інфляція та методи її виміру. Інденси-дефлятори.

Тема 9. Вибіркове спостереження. Суть і переваги вибіркового спостереження. Генеральна і вибіркова сукупності. Помилки вибіркового спостереження. Обчислення помилок вибірки та визначення меж інтервалу для середньої величини і частки. Середня та гранична помилки вибірки та їх економічний зміст. Визначення необхідного обсягу вибірки. Види вибірки і способи відбору, що забезпечують репрезентативність.

Способи поширення вибірових даних на генеральну сукупність. Практика застосування вибіркового спостереження в соціально-економічному аналізі.

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки					
		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття		40				
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття		38				
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів		102				
	Усього годин		180				
Денна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна повна	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні.	Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні.	4			
Тема 2. Статистичне спостереження.	Статистичне спостереження.	4			
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних.	Зведення і групування статистичних даних.	4			
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.	Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.	4			
Тема 5. Ряди розподілу та їх аналіз.	Ряди розподілу та їх аналіз.	4			
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	4			
Тема 7. Аналіз тенденцій розвитку.	Аналіз тенденцій розвитку.	6			
Тема 8. Індексний метод аналізу.	Індексний метод аналізу.	6			
Тема 9. Вибіркове спостереження.	Вибіркове спостереження.	4			
Усього		40			

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні.	Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні.	4			
Тема 2. Статистичне спостереження.	Статистичне спостереження.	4			
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних.	Зведення і групування статистичних даних.	4			
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.	Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.	4			
Тема 5. Ряди розподілу та їх аналіз.	Ряди розподілу та їх аналіз.	4			
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	4			
Тема 7. Аналіз тенденцій розвитку.	Аналіз тенденцій розвитку.	4			
Тема 8. Індексний метод аналізу.	Індексний метод аналізу.	6			
Тема 9. Вибіркове спостереження.	Вибіркове спостереження.	4			
Усього		38			

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни.
5. Самостійне вирішення практичних завдань.
6. Підготовка до поточного та підсумкового контролю.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

**Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для
самостійного вивчення:**

Тема 1	1. Основні етапи становлення статистики
2. Сучасний стан статистики
Тема 2	1. Організаційні питання плану статистичного спостереження
2. Органи спостереження
3. Підготовчі роботи
4. Засоби забезпечення точності спостереження
Тема 3	1. Найважливіші групування і класифікації, що застосовуються в статистиці
2. Основні класифікатори України (КВЕД, УКТ ЗЕД, КФВ, КОФ, РПОУ та інші)
Тема 4	1. Принципи побудови узагальнюючих статистичних показників
2. Огляд основних джерел статистичної інформації та їх загальна характеристика.
Тема 5	1. Особливості графічного зображення рядів розподілу
2. Основні характеристики рядів розподілу: квартилі, децилі
Тема 6	1. Зв'язок суспільних явищ і необхідність їхнього систематичного вивчення.
2. Статистичні методи вивчення зв'язків між явищами
Тема 7	1. Способи обробки рядів динаміки з метою виявлення основної тенденції розвитку
2. Прогнозування на основі рядів динаміки
Тема 8	1. Розкладання загального абсолютного приросту за факторами
2. Аналіз динаміки середнього рівня інтенсивного показника
3. Індeksi Фішера, Ласпейреса і Пааше
4. Індекс споживчих цін. Інфляція та методи її виміру
5. Індeksi-дефлятори.
Тема 9	1. Способи поширення вибіркового даних на генеральну сукупність
2. Практика застосування вибіркового спостереження в соціально-економічному аналізі

**7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ,
ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ**

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)										Підсумковий контроль	Сума
усього	у тому числі за темами										
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9		
60	6	6	6	7	7	7	7	7	7	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)			Підсумковий контроль	Сума
усього	у тому числі за видами активності			
	вид 1	вид 2		
—	—	—	—	—

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання практичних завдань відповідно до тем курсу.
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Статистика» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

10.1. Основна література

1. Гальків Л. І. Економічна статистика : навчальний посібник / Л. І. Гальків, Н. П. Лутчин, Б.С. Москаль. –2-ге вид., випр. і доповн. – Львів : «Новий світ – 2000», 2012. – 400 с.
2. Горкавий В. К. Статистика : навчальний посібник / В. К. Горкавий. – Київ : ЦНЛ, 2012. – 608 с.
3. Карабин О. О. Статистичний аналіз / О. О. Карабин, М. Ф. Стасюк, М. І. Кусій. – Львів : ЛДУБЖД, 2015. – 132 с.
4. Костюк В. О. Статистика : навчальний посібник / В. О. Костюк, І. В. Мількін. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 166 с.
5. Мармоза А. Т. Теорія статистики : [навчальний посібник] / А. Т. Мармоза. –2-ге вид., перероб. і доповн. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 592 с.

10.2. Допоміжна література

6. Бек В. Л. Теорія статистики : навчальний посібник / В. Л. Бек. – Київ : ЦУХ, 2012. – 286 с.
7. Кулипин О. І. Теорія статистики : підручник / О. І. Кулипин. – Київ : Знання, 2013. – 294 с.
8. Лугінін О. Є. Статистика : підручник / О. Є. Лугінін. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 608 с.
9. Мармоза А. Т. Практикум з теорії статистики : навчальний посібник / А. Т. Мармоза – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 484 с.
10. Уманець Т. В. Загальна теорія статистики : навчальний посібник / Т. В. Уманець – Київ : Знання, 2013. – 239 с.
11. Щурик М. В. Статистика : навчальний посібник / М. В. Щурик. – Львів : Магнолія, 2013. – 545 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Станом на 15.12.2018. – Назва з екрана.
2. Про державну статистику [Електронний ресурс] : Закон України № 2614-ХІІ від 17.09.1992 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>. – Станом на 15.12.2018. – Назва з екрана.